

Слободян Софія Максимівна

Київський національний університет

технологій та дизайну (м. Київ)

Наукова керівниця – доцентка Довгопол Г.О.

ВИНИКНЕННЯ ТА ФОРМУВАННЯ ЯПОНСЬКОЇ МОВИ

Японська мова має багату та складну історію, яка охоплює тисячі років. Сучасна японська мова – державна мова Японії. Ця мова також використовується як друга мова жителями Китаю і Кореї, які перебували під японською окупацією в першій половині 20 століття. Багато про коріння японської мови неясно. Деякі пов'язують її з алтайською мовною сім'єю, яка включає турецьку, монгольську та інші мови, але вона також демонструє схожість з австронезійськими мовами, такими як полінезійська.

Письмова форма мови також еволюціонувала, від використання китайських ієрогліфів до розвитку двох складових писемностей, хірагани та катакани, які все ще використовуються в сучасній японській мові.

Стародавні японці не створювали письмових документів, які донесли б до нас інформацію про розвиток і особливості японської мови, аж до епохи запозичення писемності з Китаю, яка бере свій початок з 5-го сторіччя. З появою писемності, японський народ починає фіксувати свою мову в поезії і прозі. Мова цього періоду, звана старо-японською, мала ряд особливостей, які були втрачено. У старо-японській мові, наприклад, було вісім голосних звуків замість п'яти, використовуваних японцями нині. Також існував ряд граматичних і морфологічних особливостей, яких в сучасній мові вже немає. Трансформація старо-японської мови в сучасну японську мову відбувалася впродовж історичного періоду, що тривав приблизно з 12-го по 16-е сторіччя. Відомо, що формування японської мови почалося приблизно в 3-му столітті до

н.е., а до цього періоду в японського народу не було власної письменності. Розвиток мови сприяло активному проникненню китайської культури та ієрогліфів.

До 6-го століття до н.е. дипломатичні відносини між Китаєм і Японією розвинулися досить добре, що значно вплинуло і на японську мову, в якій з'явилося чимало китайських слів. Наслідки цього запозичення відчуються й у час – у словниковому запасі японців обсяг запозичень з китайської мови сягає 40% .

Японська система письма складається з трьох різних наборів символів: кандзі (тисячі китайських ієрогліфів), а також хірагана та катакана (дві складові системи по 46 символів кожна; разом вони називаються кана). Тексти можна писати двома способами: у західному стилі, тобто горизонтальними рядками зверху до низу сторінки, або в традиційному японському стилі, тобто у вертикальних колонках справа наліво від краю сторінки. Сьогодні обидва стилі письма існують пліч-о-пліч (Gans, 2010).

Приблизно в 9 столітті японці розробили власну систему письма, засновану на складах: хірагана і катакана (разом: кана). З двох систем кана хірагана більш скорописна, тоді як символи катакани більш кутасті.

Хірагана і катакана складаються з 46 знаків, які спочатку були кандзі, але були спрощені протягом століть. Дивлячись на японський текст, можна чітко розрізнити два види знаків: складні кандзі та простіші знаки кана (Михайлюк, 2010). Хірагана і катакана — це дві складові писемності, що використовуються в японській мові .

Хірагана використовується для написання рідних японських слів і вважається більш скорописним і округлим шрифтом. Він часто використовується для написання граматичних елементів і широко використовується в дитячих книжках і матеріалах для тих, хто вивчає мову. І

хірагана, і катакана еволюціонували з часом і були спрощені від своїх початкових форм.

Вивчення хірагани та катакани є невід'ємною частиною вивчення японської мови та зазвичай є одним із перших кроків для тих, хто вивчає мову. З часом і практикою стає легше читати та писати, і вони створюють основу для вивчення більш складних елементів японської мови (Бондарчук, 2004).

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Stefan Schauwecker. (2023). Katakana. Retrived from <https://www.japan-guide.com/e/e2048.html>
2. Gans, H. J. (2010). American Popular Culture and high Culture in a Changing Class Structure [Text] / H. J. Gans // Prospects. – Vol. 10. – P. 17–37. doi: 10.1017/s0361233300004051
3. Михайлюк, Г. В. (2010). Навчання майбутніх учителів японської мови розуміння граматичних засобів вираження модальності у процесі читання : автореф. дис. канд. пед. наук / Г. В. Михайлюк. – Київ – 25 с.
4. Бондарчук, Т. О. (2004). До питання про типологію лексемно-семантичних одиниць японської мови. Вісник КНЛУ. Серія Педагогіка та психологія. – № 7. – С. 220–227.